

עמדת רשות המיסים בעניין "מיסוי מטבעות וירטואליים"

חוזר מיסים מספר 1.18

מיסוי בינלאומי – "ברגע האחרון" פורסמה עמדת רשות המיסים

בעניין מיסוי "מטבעות וירטואליים"

סעיף 131ה בפקודת מס הכנסה קובע את חובתו של אדם לפרט בדוח השנתי, אם נקט ב"עמדה חייבת בדיווח". במסגרת העמדות האמורות שילבה רשות המיסים ממש לפני תום שנת 2017 את עמדה שמספרה – 32/2017 "מיסוי מטבעות וירטואליים".

בעמדה האמורה מציינת רשות המיסים כי "מטבע וירטואלי" כדוגמת ביטקוין, איתריום ואחרים מוגדרים כ"נכס" במסגרת חלק ה' לפקודה אשר דן במיסוי רווחי הון ולפיכך מכירת המטבע חייבת במס רווחי הון. באותה נשימה רשות המיסים כי אם פעילות המכירה מגיעה לכדי "עסק" הרי שההכנסות חייבות במס אשר מוטל על כל הכנסה עסקית,

קרי – מס בשיעורים רגילים אשר במדרגה הגבוהה עשוי לעבור את ה- 50% (כולל מס היסוף).

עוד מציינת הרשות בעמדה כי "מטבע וירטואלי" אינו מטבע חוץ ולכן עליית הערך שלו לא תיחשב כ"הפרשי הצמדה" או כ"הפרשי שער" (ההדגשות לעיל מופיעות במקור העמדה שפורסמה).

בחודשים האחרונים מייעץ משרדנו ללקוחות רבים בתחום המטבעות הדיגיטליים, ובין השאלות המתעוררות בקשר

לאופן המיסוי ניתן למנות מקרים כגון:

- מכירת מטבע ע"י מי שרכש אותו בעבר.
- מכירת מטבעות שהגיעו ע"י "כרייה" (פעילות מיחשובית להשגת מטבעות חדשים).
- מכירה ע"י מי שקיבל מטבע בדרך חליפין או הנפקת מטבעות (ICO).
- מכירה ע"י מי שקיבל מטבע בתמורה למתן שירות או מכירת מוצר.
- מכירת מטבע בעקבות פיצול מטבע קיים (כגון ביטקוין גולד או ביטקוין קאש).

מצב נקודות ופתרונות עיקריים בתחום:

סיווג המכירות כ"עסק" – הגדרת הכנסה מעסק (או עסקת אקראי) ומשלח יד נדונו בפסיקה עשרות רבות של פעמים, ובתמצית – די בכך שאדם יבצע מספר רכישות ומכירות, וישתתף בהנפקת מטבעות (ICO) למשל, בכדי שרשות המיסים תטען כי ההכנסה בידו היא הכנסה "מעסק או משלח יד". גם המונח המעורפל "עסקת אקראי" שטיבה מסחרי תגרור מיסוי דומה – כאמור, הכנסה המסווגת כך חייבת במס מלא! לעמדתנו המבחנים שנקבעו בפסיקות קודמות לא בהכרח ראויים לבחינת ההגדרה "עסק" בתחום המטבעות.
ניתן לטעון כי "מטבע וירטואלי" הוא מטבע חוץ! נציין כבר בפתיחה – העמידה של רשות המיסים "על רגליה האחוריות" בנושא זה נובעת מסיבה עיקרית אחת והיא – הפטור המוענק ליחיד על הפרשי שער בסעיף 9(13) לפקודת מס הכנסה. אילולא הפטור האמור, לא היה בראש מעייניה של הרשות לטעון כי מטבע וירטואלי הוא לא "מטבע חוץ".

נציג מספר טיעונים לעמדה הגורסת כי מדובר ב"מטבע חוץ" וב"הפרשי שער":

הגדרת "מטבע חוץ" בחוק בנק ישראל (להלן: "החוק"), אליה מפנה הרשות כחיזוק לעמדתה, היא לא מקור הפרשנות הבלעדי אליו ניתן לפנות, וזאת משום שאין הפנייה מפורשת לחוק זה בפקודת מס הכנסה. גם אם נשתמש בהגדרה כפי שמופיעה בחוק בנק ישראל, ברור כי המונח "שטרי כסף או מעות" לא מתייחס רק ל"מטבעות" בצורתם הפיזית בלבד. הכסף ה"פיזי" – מעות ושטרות מהווה אחוזים ספורים מכלל מצרף הכסף הקיים שכולל עו"ש, פיקדונות בבנקים וכו'. נראה כי למרות שמטבע הדולר, האירו ושאר המטבעות המוכרים לנו לא עונים במדויק על ההגדרה "מטבע חוץ" (שטרי כסף או מעות), אין מחלוקת כי על פיקדון במט"ח בבנק ייצמחו "הפרשי שער" פטורים.

מה שמשמש כמטבע, ומקובל כמטבע – הוא מטבע – מטבע הביטקוון, ושאר המטבעות הדיגיטליים האחרים, משמשים כמטבעות לכל דבר ועניין. קיימים מאות אלפי עסקים בעולם אשר בתמורה לביטקוון יספקו מוצרים ושירותים. מתקיים מסחר ער מאוד, בהיקף של מיליארד דולר מדי יום במטבעות דיגיטליים – בינם לבין עצמם ובינם לבין המטבעות הרגילים (מטבע "פיאט"). במדיה הכלכלית ניתן בקלות למצוא את שערי החליפין לכל המטבעות האמורים רוצה לומר – נימוקים אלו ועוד אחרים מאפשרים להגיע למסקנה כי אכן מדובר ב"מטבע".

מדינות רבות מכירות במטבעות הדיגיטליים

ביפן מזהים את הביטקוון כשיטת תשלום וקרוב ל- 300,000 עסקים מכבדים תשלומים במטבע זה.

שר האוצר הגרמני הסביר כי יש להתייחס לביטקוון כ"יחידה מטבעית" "unit of account" ("דר שפיגל" 20 באוגוסט, 2013). באיטליה סיווג מכירת ביטקוון לעניין מע"מ הוא בדומה לעסקה הקשורה למטבע חוץ. בבלרוס יש מעמד חוקי למטבעות וירטואליים. נראה כי לא רחוק היום בו יאמצו מדינות רבות את ההכרה במטבעות אלו ככסף לכל דבר, ובנקים מרכזיים (לרבות בנק ישראל) ינפיקו מטבעות המבוססים על טכנולוגיית הבלוקצ'יין (הטכנולוגיה בבסיסו של הביטקוון).

הסדר מס מול רשות המיסים ללקוחות העוסקים במטבעות וירטואליים – ב- 12 בדצמבר 2017 פורסם נוהל גילוי מרצון – הוראת שעה (ראו מבזק מס 712 מיום 14.12.2017). במסגרת הנוהל מתאפשר לפנות לרשות המיסים באופן אנונימי למשך שנה אחת בלבד, ולקיים מו"מ לגבי אופן המיסוי. שילוב נוהל גילוי מרצון יחד עם פריחה בתחום המטבעות הדיגיטליים, מימושים והשתתפות במסחר והנפקות ICO, מהווה הזדמנות טובה להסדיר את המקרים אשר עד כה נמצאים "מתחת לרדאר".

מניסיוננו, לקוחות רבים מצאו את עצמם בסיטואציה שבה לפני שנים ספורות השקיעו במטבע הביטקוין ועם השנים גדל הונם והגיע לממדים משמעותיים – דבר שמחייב טיפול מול הרשות. בנוסף, להערכתנו תנקוט הרשות באמצעים לגילוי המשקיעים, בדומה לאמצעים האגרסיביים שנקטה כלפי בעלי חשבונות בלתי מדווחים בבנקים בחו"ל, וזאת בעיקר לאור אופייה השקוף לחלוטין של טכנולוגיית הבלוקצ'יין המאפשר מעקב אחר כל עסקה שנעשתה בעבר.

למשרדנו ניסיון עשיר בייעוץ וליווי של כל העוסקים בתחום המיסוי ובתחום הגילוי מרצון והסדרי המס מול רשות המיסים.

לפרטים נוספים ניתן לפנות לרוח ניר שירן.

בכבוד רב,

ניר שירן ושות' רואי חשבון

יש לציין שאין בהצעות אלו משום תכנון מס ואינן המלצה לעשות או להימנע מלעשות מהלך כלשהו.

אין לראות בחומר המתפרסם בחוזר זה משום ייעוץ או חוות דעת כלשהיא. לפני נקיטת צעדים כלשהם אנו ממליצים על קבלת ייעוץ מקצועי.